

وَ قُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ
 يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا
 (53) رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَشَاءُ يَرْحَمَكُم أَوْ إِنَّ يَشَاءُ
 يُعَذِّبَكُمْ وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا (54) وَ رَبُّكَ
 أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ لَقَدْ فَضَّلْنَا
 بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَ آتَيْنَا دَاوُدَ زُبُورًا (55) قُلْ
 ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ
 الضُّرِّ عَنْكُمْ وَ لَا تَحْوِيلًا (56) أُولَئِكَ الَّذِينَ
 يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَ
 يَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَ يَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ
 كَانَ مَحْذُورًا (57) وَ إِنَّ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ
 مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا

كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا (58) وَمَا مَنَعَنَا أَنْ
 نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا
 ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
 إِلَّا تَخْوِيفًا (59) وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ
 بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً
 لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ
 فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا (60)

Say to My servants that they should (only) say those things that
 are best: for Satan doth sow dissensions among them: for Satan is
 to man an avowed enemy. It is your Lord that knoweth you best:
 If He please, He granteth you mercy, or if He please,
 punishment: We have not sent thee to be a disposer of their
 affairs for them. And it is your Lord that knoweth best all beings
 that are in the heavens and on earth: and We made some of the
 prophets to excel others and We gave to David the Psalms. Say:
 "Call on those - besides Him - whom ye fancy: they have neither
 the power to remove your troubles from you nor to change
 them." Those whom they call upon do desire (for themselves)
 means of access to their Lord, - even those who are nearest: they

~~~~~

hope for His mercy and fear His wrath: for the wrath of thy Lord is something to take heed of. There is not a population but We shall destroy it before the day of judgment or punish it with a dreadful chastisement: that is written in the (eternal) record. And We refrain from sending the signs, only because the men of former generations treated them as false: We sent the she-camel to the Thamud to open their eyes, but they treated her wrongfully: We only send the signs by way of frightening (and warning from evil). Behold! We told thee that thy Lord doth encompass mankind round about: We granted the vision which We showed thee, but as a trial for men,- as also the cursed tree (mentioned) in the Quran: We put fear (and warning) into them, but it only increases their inordinate transgression!

اور اے نبی، میرے بندوں (یعنی مومن بندوں) سے کہہ دو کہ زبان سے وہ

بات نکالا کریں جو بہترین ہو۔ دراصل یہ شیطان ہے جو انسانوں کے درمیان

فساد ڈلوانے کی کوشش کرتا ہے۔ حقیقت یہ ہے کہ شیطان انسان کا کھلا دشمن

ہے۔ تمہارا رب تمہارے حال سے زیادہ واقف ہے۔ وہ چاہے تو تم پر رحم

کرے اور چاہے تو تمہیں عذاب دے دے۔ اور اے نبی، ہم نے تم کو لوگوں

پر حوالہ دار بنا کر نہیں بھیجا ہے۔ تیرا رب زمین اور آسمانوں کی مخلوقات کو

زیادہ جانتا ہے۔ ہم نے بعض پیغمبروں کو بعض سے بڑھ کر مرتبہ دیے، اور

ہم نے ہی داؤدؑ کو زبور دی تھی۔ ان سے کہو، پکار دیکھو ان معبودوں کو جن کو

تم خدا کے سوا (اپنا کار ساز) سمجھتے ہو، وہ کسی تکلیف کو تم سے نہ ہٹا سکتے ہیں نہ بدل سکتے ہیں۔ جن کو یہ لوگ پکارتے ہیں وہ تو خود اپنے رب کے حضور رسائی حاصل کرنے کا وسیلہ تلاش کر رہے ہیں کہ کون اُس سے قریب تر ہو جائے اور وہ اُس کی رحمت کے امیدوار اور اُس کے عذاب سے خائف ہیں۔ حقیقت یہ ہے کہ تیرے رب کا عذاب ہے ہی ڈرنے کے لائق۔ اور کوئی بستی ایسی نہیں جسے ہم قیامت سے پہلے ہلاک نہ کریں یا سخت عذاب نہ دیں، یہ نوشتہ الہی میں لکھا ہوا ہے۔ اور ہم کو نشانیاں بھیجنے سے نہیں روکا مگر اس بات نے کہ ان سے پہلے کے لوگ اُن کو جھٹلا چکے ہیں۔ (چنانچہ دیکھ لو) ثمود کو ہم نے علانیہ اونٹنی لا کر دی اور انہوں نے اس پر ظلم کیا۔ ہم نشانیاں اسی لیے تو بھیجتے ہیں کہ لوگ انہیں دیکھ کر ڈریں۔ یاد کرو اے نبی، ہم نے تم سے کہہ دیا تھا کہ تیرے رب نے ان لوگوں کو گھیر رکھا ہے۔ اور یہ جو کچھ ابھی ہم نے تمہیں دکھایا ہے، اس کو اور اُس درخت کو جس پر قرآن میں لعنت کی گئی ہے، ہم نے

ان لوگوں کے لیے بس ایک فتنہ بنا کر رکھ دیا۔ ہم انہیں تنبیہ پر تنبیہ کیے جا رہے ہیں مگر ہر تنبیہ ان کی سرکشی میں اضافہ کیے جاتی ہے۔

और ऐ नबी, मेरे बन्दों (यानी मोमिन बन्दों) से कह दो कि ज़बान से वह बात निकाला करें जो बेहतरीन हो | दरअसल यह शैतान है जो इनसानों के दरमियान फ़साद डलवाने की कोशिश करता है | हकीकत यह है कि शैतान इनसान का खुला दुश्मन है | तुम्हारा रब तुम्हारे हाल से ख़ूब वाकिफ़ है | वह चाहे तो तुमपर रहम करे और चाहे तो तुम्हें अज़ाब दे दे | और ऐ नबी, हमने तुमको लोगों पर हवालेदार बनाकर नहीं भेजा है | तेरा रब ज़मीन और आसमानों की मखलूक़ात को ज़्यादा जानता है | हमने बाज़ पैग़म्बरों को बाज़ से बढ़कर मर्तबे दिए, और हमने ही दाऊद को ज़बूर दी थी | इनसे कहो, “पुकार देखो उन माबूदों को जिनको तुम खुदा के सिवा (अपना कारसाज़) समझते हो, वे किसी तकलीफ़ को तुमसे न हटा सकते हैं न बदल सकते हैं |” जिनको ये लोग पुकारते हैं वे तो खुद अपने रब के हुज़ूर रसाई हासिल करने का वसीला तलाश कर रहे हैं कि कौन उससे करीबतर हो जाए और वह उसकी रहमत के उम्मीदवार और उसके अज़ाब से खाइफ़ हैं | हकीकत यह है कि तेरे रब का अज़ाब है ही डरने के लाइक़ | और कोई बस्ती ऐसी नहीं है जिसे हम क्रियामत से पहले हलाक़ न करें या सख़्त अज़ाब न दें, यह नविशतए-इलाही में लिखा हुआ है | और हमको निशानियाँ भेजने से नहीं रोका मगर इस बात ने कि इनसे पहले के लोग उनको झुटला चुके हैं | (चुनाँचे देख लो) समूद को हमने

~~~~~

एलानिया ऊँटनी लाकर दी और उन्होंने उसपर जुल्म किया | हम निशानियाँ इसी लिए तो भेजते हैं कि लोग उन्हें देखकर डरें | याद करो ऐ नबी, हमने तुमसे कह दिया था कि तेरे रब ने उस लोगों को घेर रखा है | और यह जो कुछ अभी हमने तुम्हें दिखाया है, उसको और उस दरख्त को जिसपर कुरआन में लानत की गई है, हमने उन लोगों के लिए बस एक फितना बनाकर रख दिया | हम उन्हें तंबीह पर तंबीह किए जा रहे हैं, मगर हर तंबीह उनकी सरकशी में इज़ाफ़ा किए जाती है |